

LINNÉSKOLAN 2008-2009

LÄSÅRSBREV

FÖR KLASS 6

ELEVERNA HAR INGÅTT I EN GEMENSAM HÖGSTADIEKLASS

TILLSAMMANS MED KLASS 8 OCH 9.

GRUPPEN HAR I ÅR KALLATS

VINDARNA.

SVENSKA

Svenskan har delvis integrerats med undervisningen i SO och NO. Förutom lärarens berättelser och samtal i gruppen har detta arbete i år till stor del bestått i att eleverna självständigt har tillägnat sig information, läst faktatexter och skrivit in texter i sina periodhäften, där de sammanfattat vad de lärt sig. Dikt och drama har varit temat för detta läsår. Under höstterminen har eleverna blivit förtrogna med versfötter som jamb, troké, anapest, daktyl och peon, versmått som hexameter, blankvers och alexandrin och olika sätt att rimma. De har skrivit blandversdikter och haiku-dikter liksom dikter med rim och rytm såväl på engelska som på svenska.

Lästimmarna har i höst ägnats åt läsning av både engelska som svenska berättelseböcker.

Under hösten har klass 6-7 läst klassiska ungdomsböcker.

En tyngdpunkt i skrivandet har legat på övandet att skriva faktatexter och berättelser med egna ord utifrån tankekartor.

Flera olika texter har denna termin skrivits in på datorn i Word-programmet.

Under arbetet med Rom har vi läst och skrivit hexameter-berättelser.

Under vårterminen har eleverna arbetat med en mängd olika skrivövningar. Olika sätt att skriva dikter och berättelser har övats, liksom person- och miljöbeskrivning, inledning och avslutning med mera. Dessa skrivuppgifter, som eleverna har kunnat välja fritt av, har även använts på engelskan.

Till de texter eleverna har fått lyssna till hör berättelsen om Romeo och Julia, berättelser av Selma Lagerlöf, medeltida gåtor, dikter av bl a Anna-Maria Lenngren, Tomas Tranströmer, Nils Ferlin.

Klass 6 har även lyssnat till den långa berättelsen om Kung Artur och riddarna kring runda bordet.

I sina medeltidsböcker har de skrivit in längre texter och på så sätt övat sin handstil. De har även skrivit egna kortare faktatexter.

Vi har besökt Rudolf Steinerskolan i Göteborg och sett på teater: Dario Fos fars Vi betalar inte!

Under två veckor hade vi möjlighet att lära oss grunderna i teckenspråk av vår praktikant Gunilla.

Genom gemensamt reciterande har eleverna lärt sig flera dikter utantill. I slutet av april läste eleverna tre av Karin Boyes dikter vid en gemensam stund vid Karin Boye-stenen: I vårtid, Ja visst gör det ont och I rörelse.

Det danska språket har vi njutit och förundrats över med hjälp av sånger av bl a Kim Larsen, Anne Linnet och Bamses vänner, samt en intressant dansk-svensk ordbok.

I slutet av vårterminen har eleverna skrivit haikudikter och blankvers-dikter.

Vårens gemensamma läsbok har varit Sketna Gertrud, som handlar om medeltiden.

Eleverna har blivit bekanta med Shakespeares A Midsummer Night's Dream, såväl på engelska som på svenska.

MATEMATIK

Klass 6 har arbetat med att befästa det grundläggande stoffet i matematikboken Alma C.

GEOMETRI

Vi har arbetat med geometriska former med hjälp av passare och linjal. Upptäckarglädjen har infunnit sig när färg och form vuxit fram på pappret i detta mycket exakta matematiskt arbete.

ENGELSKA

Dikt och berättande har stått i fokus för elevernas egna texter under höstterminen. De har skrivit dikter med rim och rytm, dikter som berättar en historia samt dikter utifrån vissa givna ord samt egna berättelser. Vissa av dessa texter har eleverna skrivit in i Word. Vi har även läst många dikter tillsammans.

Under ca en lektion per vecka har eleverna läst engelska bänkböcker som de valt själva.

Barack Obamas tal Yes, we can har vi läst högt tillsammans och även betraktat talets retoriska stilmedel.

I grammatiken har vi under hösten arbetat med adjektiv och adverb samt med att tillämpa grammatikkunskaperna i det egna skrivandet.

Då och då har vi haft muntliga diskussioner och värderingsövningar på engelska.

Vi har lyssnat till olika CD-inspelningar, vilket varit en god övning för hörförståelsen när det gäller regionala uttal: afrikanska legender återberättade av Alexander McCall Smith och inlästa på den Standard English som talas i Botswana, den amerikanska The Cat in the Hat av Dr Suess, som inspirerade eleverna till eget skrivande samt den längre berättelsen The Penguin who wanted to find out (J Tomlinson/P Howard) med nordengelskt uttal, vilken lärde oss en del om pingviner och om att bli stor.

En stor mängd engelska och amerikanska jul- och vintersånger har vi lyssnat till och sjungit, liksom andra sånger på engelska.

I samband med att eleverna lyssnade till berättelsen om Romeo och Julia på svenska fick de även höra och läsa utdrag ur Shakespeares skådespel.

Under vårterminen har eleverna skrivit flera olika berättelser, dikter och skrivövningar på engelska. Samtalsövningarna har utgått från bilder att berätta och samtal kring.

Till varje veckas glosförhör har de själva valt ut 10 glosor, ofta med hjälp av bildlexikonet. Under vårterminen har de dessutom varje vecka övat på de starka verbens temaformer.

I samband med detta lärde sig eleverna att recitera Shakespeares sonett Shall I compare thee to a Summer's day och Robert Burns dikt My love is like a red, red rose.

TYSKA

I år har vi arbetat mycket med skriftliga grammatikövningar. Klass 6 har bland annat arbetat med verbböjning. Eleverna har även läst olika texter, bland annat ur ungdomsböcker, samt dikter. I början av läsåret läste vi olika roller i teaterstycket "Wir Kinder auf den Schienen". Vår praktikant Dario har berättat på tyska om karnevalsfirandet i Köln och övat eleverna i konversation. Eleverna i klass 6 har haft glosläxa och även lärt sig nya ord genom att titta i böcker och måla. De har bekantat sig med olika ställen i Tyskland och målat bilder av vackra ställen. De har även fått lyssna till längre, svårare texter och till sånger på tyska.

SAMHÄLLSORIENTERANDE ÄMNEN

HISTORIA, RELIGION, SAMHÄLLSKUNSKAP OCH GEOGRAFI

SAMHÄLLSKUNSKAP

Ibland har vi arbetat vi med nutidsfrågor, vilka ofta lett till samtal och diskussioner om dagsaktuella ämnen.

I samband med presidentvalet i USA har vi försökt förstå det amerikanska val-systemet samt läst och analyserat Barack Obamas tal Yes, we can.

Inför och efter det besök vi fick av fredsaktivister från Israel och Palestina har vi talat om konflikten i detta område.

Vid ett besök av ungdomar från Göteborg och Irland fick vi veta mer om utvecklingsarbete i Syd-Afrika.

Författaren Anna Mattsson berättade om Kambodja, läste egna dikter och berättade om sitt arbete med att översätta Pippi Långstrump till kmer.

Vi har talat om EU, både i historiskt perspektiv och vad gäller nutid och framtid.

ROM

Från tiden när Romulus och Remus grundade Rom, som då var en liten by, fram till stormaktstiden och dess fall har denna termins berättelser rört sig. Vi har sett på vad som ledde till att kungadömet ersattes av en republik som så småningom fick kejsare och hur ledarna för romarriket skötte sina åtaganden. Biografier om olika makthavare har ibland gjort oss fundersamma och ibland fått oss att skratta. Berättelserna har givit kunskap om den politiska utvecklingen, om kristendomens utveckling, om slaveriet och om Pompeji, och om hur svårt det kan vara att hålla ihop ett stort och växande rike. En viktig tyngdpunkt har varit berättelserna om hur människorna blev individer och upprättade lagar. Vid konflikter vände man sig en domare i stället för som förr till gudarna, och förlitade sig på att lagen gällde lika för alla. Att få uttrycka sin egen vilja var viktigt för romarna. Testamentet uppfanns, som ett kontrakt som till och med hade giltighet efter döden.

RELIGION

Under december hade eleverna möjlighet att fördjupa sig i böcker om olika religioner och livsåskådningar. Varje dag har det fått lyssna till ett litet stycke ur en av dessa böcker. På så sätt har vi närmat oss mänsklighetens tankar om livets mening, döden, relationer, sorg och hopp utifrån muslimska, taoistiska, judiska, buddhistiska samt kristna och sekulära texter. I samband med detta har vi även tillsammans funderat på vad religionen står för i samhället och i enskilda människors liv, och hur religion kan leda såväl till frihet som till ofrihet, till trygghet såväl som till rädsla, till tolerans såväl som till intolerans. Inför julen lästes texter ur Koranen och ur Bibeln, bland annat om Jesu födelse. Inför påsken fick eleverna lyssna till texter ur Nya Testamentet, däribland Jesu liknelser, Bergspredikan och berättelsen om Jesu lidande, död och uppståndelse. Efter pingst fortsatte berättelsen om lärjungarna, med tonvikt på Petrus och Paulus, och om kristendomens utveckling från att vara en förföljd rörelse för rättvisa och frihet till att i slutet av romartiden bli en statsreligion som inte tolererade andra trosriktningar och som använde religionen som ett maktmedel gentemot undersåtarna. Den helige Franciskus och den sufiske poeten Rumi, vilka båda betonade individens frihet och människans relation till naturen, fick ge exempel på att liknande tankar har förvaltats inom olika traditioner och religioner.

EUROPA

Under en stor del av höstterminen har klass 6 arbetat med Europa. I arbetet har ingått att läsa och skriva faktatexter om flera av Europas länder samt att lära sig samtliga länder och huvudstäder och kunna sätta ut dem på kartan tillsammans med viktiga floder, hav och bergsområden.

FOLKVANDRINGSTIDEN OCH MEDELTIDEN

Vårterminens stora tema har varit folkvandringstiden, med Roms undergång och blandning mellan folk, kulturer och språk, och medeltiden, som följde på folkvandringstiden i stora delar av Europa men som i Norden avslutade vikingatiden först kring år 1000. Vi har sett på hur goterna, langobarderna, vandalerna och vikingarna till en början härjade vilt, men sedan lärde sig både skrivkonst och konsten att bygga ett samhälle där lagar i stället för våld garanterar den enskildes rätt.

Eleverna har fått lyssna till berättelserna om Kung Artur och riddarna kring runda bordet. Det har själva läst i olika böcker om medeltidens riddarkultur och sammanfattat vad de lärt sig i text och bild. De har även tillverkat svärd, sköldar, dräkter och spel.

Medeltidens samhälle, med adel, präster, borgare och bönder har beskrivits ur olika aspekter, liksom kristendomens roll som enande faktor och som förmedlare av kunskaperna från romarriket: tegelslageri, vägbyggen, romerska bågar, örtagårdar med kryddväxter, medicinalväxter och fruktträd, samt sjukvård, skolor och lagar som gällde lika för alla – allt detta kom ju med klostren till de länder som kristnades. Samtidigt har vi sett på hur övergången mellan olika trossystem kunde innebära en ofrihet när det var

viktigt för makten att alla hade samma tro. Sigrid Storråda, som levde i brytningstiden mellan den gamla och nya tron och som inte ville bli påtvingad en tro, är ett exempel på detta. Hon har även fått vara ett exempel på den medeltida historia som utspelade sig i Västergötland och Bohuslän och som vi såg närmare på under en halvdags rundtur till lämningarna av 1300-talsborgen Stynaborg vid Sävåån, runstenen vid Hols kyrka samt kyrkan och Sigrid Storrådas sten i Siene. Vid en extra utflykt åt vi en vårlunch där Sävåån rundar Stynaborg.

Mot slutet av terminen har eleverna fått höra om lagarna om tingsfrid, kyrkofrid, hemfrid och kvinnofrid. De har lärt känna Magnus Ladulås som införde värdshus istället för att länsa bönderna ur huset, och Birger Jarl som på många sätt lade grunden till det vi idag kallar Sverige. Berättelsen om den heliga Birgitta har påbörjats.

NATURORIENTERANDE ÄMNEN

FYSIK, TEKNIK, BIOLOGI, EKOLOGI OCH KEMI

ROM, FOLKVVANDRINGSTID OCH MEDELTID

Under arbetet med Rom har vi även sett på hur romarna anlade tegelbruk, byggde hus och vägar samt hur uppfinningen av den romerska bågen med sin slutsten innebar ett stort framsteg för hållfasthetslära och arkitektur. Vi har sett hur romarnas kunskaper spreds över hela Europa under medeltiden och hur de påverkade samhällena. Eleverna har studerat medeltida borgar och skrivit och målat om denna byggnadskonst i sina böcker. De har även tagit reda på fakta om olika uppfinningar som blev viktiga under medeltiden, dels sådana som andra folk hade uppfunnit för länge sedan och som Europa fått kännedom om via handelskontakter, men nu lärde sig producera själva, dels uppfinningar som var helt nya. På detta sätt har de tillägnat sig kunskap om kompassen, armborstet, trampvävstolen, glasslipning och glasögon, papper, hjulplog, treskiftesbruk och harv, krut, väder- och vattenkvarnar samt om boktryckarkonsten.

AKUSTIK

Vi har med hjälp av experiment bekantat oss med ljud på olika sätt. Begreppen dB (decibel) och Hz (Herz) har vi behandlat. Sedan har vi tittat närmare på ljudets användningsområden och även på hur djuren använder ljud i sin kommunikation.

OPTIK

Under vårterminen ägnade vi den första perioden åt ljus och fenomen som uppstår kring ljus och skugga, t ex färg. Vi betraktade föremål i olika speglar (plan, konkav och konvex) och genom ett förstoringsglas och ett prisma. Brytningsfenomenet upptäckte vi med hjälp av vatten och glas.

GEOLOGI

Vi har talat om jordens uppkomst efter big bang, om förhållandet mellan jordens rörliga inre och den yttre, stela skorpan samt om varför jordens plattor rör sig. Vidare har vi sett hur berg och dalar uppstår och försvinner och hur olika bergarter uppkommer i en evig rörelse som äger rum under våra fötter! Vi har även betraktat olika stenar, såväl i frökens samling som ute i naturen.

MAGNETISM

Experiment med magneter, samtal om atomer och statisk elektricitet avslutade vårens NO-arbete.

VÄDER OCH VIND

Under hela läsåret har vi talat om olika vindar och vädertyper. Beauforts vindskala har introducerats. Vi har betraktat barometerns svängningar och försökt tyda vädret med hjälp av moln och vindar. I slutet av vårterminen fick eleverna i klass 6 se hur det vindkraftverk eleverna i klass 9 byggt fungerade. I samband med detta talade vi sambandet mellan rörelse och ström samt om aerodynamikens lagar.

HEMKUNSKAP

Eleverna har i höst vid några tillfällen hjälp till att tillreda skollunchen samt att tillverka julgodis och baka. Kökets hygienregler har noggrant gått igenom.

EURYTMI

Eleverna har i en liten grupp arbetat med tanke-, känslö- och viljeformer. Under höstterminen har dessa formprinciper tillämpats i en dikt för två, utförd som spegelbilsform.

Vi har övat på både 3- och 4-kantsförvandlingsformer, ingen enkel uppgift med enbart 2 eller 3 personer i rummet. Men eleverna har genom detta lyckats öva upp en god geometrisk och imaginär rums känsla. En elev har arbetat vidare på den dikt han valde i klass 5.

Under vårterminen har eleverna övat på flera grundläggande former och stavövningar. De har bland annat övat på en anapest-rytm och på en lemniskata med stav. De har även övat på en dikt, "Havet", på en form för tre personer som ett fördjupningsarbete.

IDROTT

Höstens idrottsundervisning har utformats i nära samråd mellan elever och lärare. Gruppens sammansättning har varit sådan att kortare nedslag i diverse aktiviteter passat bättre än djupare, grundligare arbete kring någon särskild. Lekar och lättsam individuell träning har spelat en stor roll, även om vi även ägnat oss åt bollsporter såväl som dans. Eleverna har själva tagit ett stort ansvar i att utforma och genomdriva lektioner såväl som för egen träning, något som fungerat väl och lett till flera oväntade, intressanta inslag, bland annat av hästsport, för oss nya lekar samt bowling.

Terminen har även innehållit teoretiskt arbete kring idrottsämnet.

Under våren har idrottsundervisningen till stor del varit utformad på ett individanpassat sätt, med enskilda övningar, stationsträning och liknande. Uppvärmning och avslappning/stretching har spelat en viktig roll. De som av olika anledningar tillfälligt inte har kunnat delta i den ordinarie undervisningen har istället fått gå skogs promenader med Helena. Vid några tillfällen under våren besöktes gruppen av barn ur Gården. Detta påverkade gruppdynamiken på ett fint sätt. Det är viktigt att kunna anpassa sin ordinarie aktivitet och, utan att göra avkall på sin egen behov, få sin gäst känna att känna sig välkommen och delaktig.

MUSIK

Under detta läsår har vi sjungit många olika sånger på svenska och engelska. Inför jullovet lyssnade vi på många amerikanska jul- och vintersånger; ett urval av dessa framförde klassen på avslutningen, till ackompanjemang av bland annat trumma och gitarr. Vi har övat oss på att sjunga tvåstämmigt och ibland lyckats bra med detta.

Djembetrummorna har används då och då, och i slutet av höstterminen hade vi besök av Sten Löfman som trummade med oss en hel eftermiddag.

Vi har lyssnat till musik av olika slag, bland annat klassisk musik av Beethoven, Vivaldi, Händel, Haydn, Mozart, Carl Nielsen, William Peterson-Berger, Sjostakovitj samt Lars- Erik Larsson.

Under vårterminen har eleverna skrivit egna sånger med text och musik. Några elever har använt datorprogram för att skriva noter till sångerna.

På danska har vi sjungit bl a Tusind Stykker av Anne Linnet och I En Lille Båd av Bamses Venner.

Under en individuell musikstund har eleverna haft möjlighet att framföra en sång eller spela ett instrument för att ge prov på sin musikaliska förmåga.

Inför avslutningen övades sånger där Vindarna ingick i texten.

SLÖJD OCH BILD

Under detta läsår har vi bland annat arbetat med kolteckningar, marmorering av papper, tillverkning av papper, tillverkning av handkräm och glycerintvål, metall, montering av bilar med batterier och solceller samt tillverkning av teatermasker med hjälp av gips, lera och papier maché.

Eleverna har haft möjlighet att ta egna initiativ till arbeten med olika material.

Arbetet med Rom har resulterat i tillverkandet av en amfora i naturlig storlek och ett romerskt brädspel i lera.

Under arbetet med medeltiden har eleverna tillverkat svärd, knivar, sköldar, hjälmar, dräkter och spel.

De har även målat akvarell i olika tekniker, bland annat vått-i-vått och skiktteknik. De har illustrerat vårdikter av Karin Boye i akvarell. De har även ägnat sig åt keltiska flättnönster, kinesisk kalligrafi och sidenmålning. I hantverket har eleverna täljt i ene och andra träslag samt i täljsten. De har även ägnat sig åt origami, papper maché samt som vanligt olika individuella projekt i trä, metall och textil.

Eleverna i klass 6 har, utifrån vad vi gått igenom i NO, provat på linoleumtryck och gjort ett magnetiskt landskap.

PRAO, PROJEKT OCH STUDIEBESÖK

Eleverna har haft möjlighet att ha prao, arbeta med projekt eller gå på studiebesök efter eget val.

FESTER, UTFLYKTER OCH ANDRA ROLIGHETER

- Studiebesök på lastfartyg i Göteborgs hamn
- Besök på Alingsås Konstmuseum med visning av utställningen Annan natur samt efterföljande workshop
- Besök av Ida Molin som vid flera tillfällen hjälpt oss att göra teatermasker
- Café Linné i november och april
- En eftermiddag med musiker Sten Löfman och djembetrummorna
- Vindarnas kör-uppträdande på julavslutningen
- Vi betalar inte! Teaterpjäs av Dario Fo på Rudolf Steinerskolan i Göteborg
- Skogspromenad, diktläsning och vaniljhjärtan vid Karin Boye-stenen 24 april
- Föreläsning om Darwin, svärmare och orchidéer i Botaniska Trädgården under Vetenskapsfestivalen i Göteborg
- Besök av Elida och Finn som berättade om utvecklingsprojekt i Syd-Afrika
- Besök av författare Anna Mattsson läste dikter, berättade om Kambodja och om sitt arbete med att översätta Pippi Långstrump till kmer
- Dramatisering av en Midsommarnattsdröm i skolans skog